

वाटो फराकिलो पार्न भनी स्थानीयवासीको घरमा चिन्ह राखेको सवालमा प्राधिकरणका आयुक्त स्थापित नाजवाफ

कीर्तिपुर सन्देश

त्रि.वि सरोकार सर्वदलिय समितिको वार्ता टोलीका प्रतिनिधि र त्रिभुवन विश्वविद्यालयका प्रतिनिधि बीच गत फागुन ९ गते नयाँबजारबाट त्रिविको कम्पाउण्डवाल सिमाना हुँदै कामनपा १४ गाडखेलबाट रिडरोड सम्मको चार लेनको वाटो निर्माण गर्ने सहमति भए अनुसार कीर्तिपुर नगरपालिकामा जानकारी गएपछि, नेपाले सो वाटो निर्माण गर्न उपत्यका विकास प्राधिकरणमा फागुन १५ गते अनुरोध गरे बमोजिम गत चैत्र २४ गते प्राधिकरणको तर्फबाट वाटो फराकिलो पार्ने नाममा जनताको घर घरमा चिन्ह राखेपछि आतंकित बनेका कीर्तिपुरवासीले गरेको प्रश्नको जवाफ स्वयं प्राधिकरणका आयुक्त केशव स्थापित नाजवाफ भएका छन्। हिजो मंगलवार कीर्तिपुर नगरपालिकाले कीर्तिपुरमा

विकास निर्माणको सवालमा आयोजना गरेको अन्तर्क्रिया कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि बन्नु भएका स्थापितले कीर्तिपुर वासीको जवाफे दिन सक्नु भएन। सो कार्यक्रममा कीर्तिपुरवासीले आक्रमक रूपमा प्रश्नहरू राखेका थिए।

प्रश्न राख्ने र विचार राख्नेहरूमा कृष्णहरी महर्जन, सुरेन्द्र मानन्धर, निलकण्ठ अमात्य, श्रीकृष्ण महर्जन, नजर राम महर्जन, सरव कुमार महर्जन, शम्भु राम महर्जन, नानीशोभा महर्जन लगायत हुन।

उहाँले बरु घुमाउरो पारामा विभिन्न किसिमका उदाहरण दिदै विकास निर्माणलाई जोड दिनुपर्ने बताउनु भएको थियो।

कीर्तिपुरवासीले त्रिभुवन विश्व विद्यालयको नाममा कीर्तिपुरवासीको ६५ सय रोपनी जग्गा अधिग्रहण गरेको आधा

सताब्दी बितिसकेको अवस्थामा पनि त्रिविले बढीमा ३० प्रतिशत जग्गा मात्र उपभोग गर्दै आएको अवस्थामा विकास निर्माणका लागि त्रिविको नै जग्गा लिनुपर्ने र त्यसको लागि प्राधिकरणले के गर्न सकिन्छ भन्ने प्रश्नको समेत स्थापितले जवाफ दिनु भएन।

त्रिवि सरोकार सर्वदलिय समितिको वार्ता टोलीका प्रतिनिधि र त्रिभुवन विश्वविद्यालय बीच भएको सम्झौतामा त्रिविको तर्फबाट मात्र जग्गा लिई वाटो फराकिलो पार्ने सहमति गर्ने भनी उल्लेख समेत नभएका कारणले वार्तामा जानेहरू र कीर्तिपुर नगरपालिकाले नै कीर्तिपुर वासीलाई सुकुम्वासी बनाउन लागेको आरोप लगाउँदै आक्रोशित भइरहेको र सरोकारवालाहरूले व्यापक रूपमा दबाव दिएपछि कीर्तिपुर नगरपालिकाले आफू सो विषयबाट चोखिनका लागि प्राधिकार

'अन्तर्क्रियामा सबैको आ-आफ्नो दाउ'

णका आयुक्त नै प्रमुख अतिथि बनाई सो अन्तर्क्रिया कार्यक्रम आयोजना गरेको हुन सक्ने नेकपा-माओवादीका एक स्थानीय नेताले बताउनु भएको छ।

त्यसै गरि बहिरी चक्रपथ बनाउन विभिन्न ठाउँमा अवरोध भएपछि कीर्तिपुर क्षेत्रबाट सुरु गर्न सकिन्छ कि भन्ने आशयले प्राधिकरणका आयुक्त केशव स्थापित सो कार्यक्रममा आएको अनुमान

गर्न थालेका छन्। त्यसै गरि त्रिविसंगको सम्झौतामा हस्ताक्षर गर्नेहरूले पनि आफूहरूको आशय कीर्तिपुरवासीलाई समस्यामा पार्ने नियतले नभएको स्पष्टिकरण दिने ठाउँको रूपमा प्रयोग गर्न सो कार्यक्रममा उपस्थिति भएको अनुमान गर्न थालेको छ। अतः सो अन्तर्क्रिया विभिन्न पक्षले आ-आफ्नो स्वार्थका लागि प्रयोग गरेको विश्लेषण गर्न थालिएको छ।

यहाँ जाँड-रक्सी, चुरोट, गाँजा तथा ड्रग्सको कुलत छुटाउने विशुद्ध जडिबुटी पाईन्छ। सम्पर्क:- फिटनेस प्वाइन्ट ट्रेडिङ्ग, फोन ४३३६७०९, ९८०३५०२२५९

**अहिलेसम्म नसुनेको
कहिले नि नदेखेको**

अब दर्शन मोबिकेयरमा

नयाँ वर्ष २०७० को उपलक्ष्यमा धमाका सहित

पाँचवटा बिग्रीएको मोबाईल

त्यो पनि जस्तोसुकै हामीलाई दिनुहोस्

बद्लामा

कुनै पैसा नतिरिक्न रु.४००० देखि रु.१०००० पर्ने नयाँ मोबाईल गोलाप्रथाद्वारा तपाईं लिएर जानुहोस्

(सबैलाई पर्ने)

नपत्याए एक कल फोन गर्नुहो न त यो मोबाईल नं.मा ९८५११३९४०८, ९८४९२२६४३९, ९८०८३९५१५९ जेनिश

Mobi Vision Electronics Pvt. Ltd

Happy New Year 2070 B.S

**Special Discount for SLC held
Student**

- 1. Heavy Discount in any Mobile sets**
- 2. Buy 1 Android Mobile and get 1 branded Mobile free**
- 3. Buy any item related with mobile get one hand watch free.**

Also X-Change Offer Till Baisakh 29

Visit :-

Kipu Laxmi Mobile Traders

Naya Bazaar, Kirtipur-3

contact -01-4330271, 9841635509

कानुनी सल्लाहकार
ज्ञानबहादुर महर्जन
प्रकाशक/प्रबन्ध सम्पादक
नजरराम महर्जन
सम्पादक
श्रीकृष्ण महर्जन
प्रबन्धक
निरजमान सिंह
 काठमाण्डौ जि. प्र. का दर्ता नं. २११-२०६७/०६८

व्यवस्थापन
भरत महर्जन, सनम श्रेष्ठ
 वेभसाइट व्यवस्थापन
 राज श्रेष्ठ
 प्रेस: शर्मीला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाण्डौ
 कार्यालय: निखासी टोल: कीर्तिपुर नपा-३
 फोन नं.: ४३३३००७,
 ९८४१४०१०७७
 kirtipur_sandesh@live.com
 http://kirtipursandesh.blogspot.com

सम्पादकीय

दलहरु वीचको असहमति

चुनाव भन्न कहिले पनि नछाड्ने र चुनावका लागि आवश्यक ऐन ल्याउन सहमति हुन नसकिरहेका नेपालका राजनीतिक दलहरु वीच कहिले सहमति हुने हो भन्न सकिने अवस्था छैन।

चुनाव गर्नका लागि चाहिने निर्वाचन सम्बन्धी ऐनलाई अध्यादेश मार्फत ल्याउनु पर्ने हो तर दलका नेताहरु वीच नै विवाद भएपछि सो ऐन ल्याउन सकिरहेको अवस्था छैन। यस्तो अवस्थामा पनि निर्वाचन आयोगले दल दर्ताका लागि आहवान गरिसकेको अवस्था छ। कुनै कुनै राजनीतिक दलले त निर्वाचनका लागि दल दर्ता गर्ने र नविकरण गर्ने कार्य समेत गरेको अवस्था छ। चुनावको मिति नै घोषणा भइनसकेको अवस्थामा पनि दल दर्ता अभियान संचालन गर्नु भनेको एक ढंगबाट चुनावी माहौल तयार गर्ने रणनीति हो भन्न सकिन्छ।

चुनावकालागि आवश्यक ऐन ल्याउनका लागि सहमति नगर्ने तर चुनावको मात्र कुरा गर्नुको अर्थ कतै प्रमुख दल भनिएका दलका नेताहरुले नै चुनावको चाहना नगराखेको त हैन भनी विचार गर्नुपर्ने अवस्था आएको छ। विपक्षी दलहरूसंग सहमति गरि ऐन ल्याउने हो भने विघटन भएको संविधानसभामा जुन ढंगबाट प्रतिनिधित्व गराएको थियो त्यो बाहेक अरु कुनै पनि ढंगबाट निर्वाचन ऐन बनाउन सक्ने अवस्था छैन।

कुनै कुनै प्रमुख दलहरु भने विगतको प्रक्रियालाई छाडेर नयाँ प्रक्रियाको नाममा आदिवासी जनजाति तथा राज्यद्वारा बहिस्करणमा पारिएका समुदायको प्रतिनिधित्व कम हुने खेलमा लागेका कारण वास्तवमा सहमति गर्न त्यति सजिलो छैन। यदि चुनावमा नै जाने हो भने सबैभन्दा पहिला ऐनलाई अध्यादेशबाट ल्याउनुपर्ने अवस्था रहेको छ।

गजल शौरभ शाक्यया

शौरभ शाक्य

गजल -१२ डिसेम्बर २१, २०१२

दुःखयून न्हिला: म्वायेगु ख: जीवन संघर्ष याना न्हयायेगु ख: जीवन।

न्हयाक्व: हे याक:चा जुसां मरगयाना पंग:नापं ल्वायेगु ख: जीवन।

सु थ: सु कत: फुकं उथें ख: थ:त सकल नापं स्वायेगु ख: जीवन।

माया, मतिनाया सार ख: जीवन अन्या: सुइतं जुसा: जायेगु ख: जीवन।

थ:गु देश गन च्वं च्वना भी सकलें देशभक्ति जुया सेवा यायेगु ख: जीवन।

नेपालमा सङ्घीय राज्य प्रणालीको सम्भावित स्वरूप र संरचना

-श्याम श्रेष्ठ

(सङ्घीय राज्यको नयाँ संरचना पुस्तकबाट साभार)

तल दिइएको तथ्याङ्क राम्ररी नियाल्यौं भने नेपालमा कायम रहेको सामाजिक भेदभाव र बहिष्करणको वास्तविक चित्र स्पष्ट हुनेछ तालिका शासन प्रशासनमा प्रतिनिधित्व, सन् १९९९ मा

संस्थाहरू	पहाडे उच्च जातहरू	नेवार	मधेशी	पहाडे जनजातिहरू	दलितहरू	कुल जम्मा
१. संवैधानिक अंगहरूमा	१४	६	३	२	-	२५
२. मन्त्रीपरिषदमा	२०	३	५	४	-	३२
३. न्यायपालिकामा	१८१	३२	१८	४	-	२३५
४. व्यवस्थापिकामा	१५८	२०	४६	३६	४	२६४
५. निजामति प्रशासनमा	१९०	४३	९	३	-	२४५
६. राजनीतिक दलको नेतृत्वमा	९७	१८	२६	२५	-	१६६
७. जिविस सभापति/मेयरमा	१०६	३०	३१	२३	-	१९०
८. नागरिक समाजको नेतृत्वमा	४१	८	४	१	-	५४
कुल जम्मा	८०७	१६०	१४२	९८	४	१२१२
क. हरेक ठाडो लहरको प्रतिशत	६६.६	१३.२	११.७	८.१	०.३	१००
ख. कुल जनसंख्याको प्रतिशत	३१.५	५.६	३०.९	२२.२	८.७	१००
क बाट ख घटाउँदा	+३५.०	+७.६	-१९.२	-१४.१	-८.४	-

स्रोत : न्यौपाने २००० गुरुङ २००६ From Exclusion to Inclusion: Socio-Political Aenda in Mepal पृष्ठ १७ मा उद्धृत भएअनुसार माथि दिइएको तालिकालाई नियालेर हेर्नुपर्ने भन्ने -

नेपालमा राजनीति र नोकरशाहीतन्त्रका मुख्य पदहरूमध्ये ९१.२ प्रतिशत स्थान उच्च जातका मानिसहरूले मात्र ओगटेका छन् (गुरुङ २००६) पृष्ठ १५। परन्तु जनसंख्यामा उनीहरू केवल ३१ प्रतिशत छन्। तर ती पदहरूमा दलितहरूको एकजना मानिस पनि पर्न सकेको छैन।

नेपालको नोकर शाहीतन्त्र, न्यायापालिका र नागरिक समाजमा ७६ देखि ७८ प्रतिशत स्थानमा 'पहाडे उच्च जात'का मानिसले मात्र कब्जा जमाएका छन्। पहाडे जनजातिहरू यिनै ठाउँमा २ प्रतिशतभन्दा पनि कम रहेका छन्। राजनीतिक प्रतिनिधित्वका क्षेत्रमा 'पहाडे उच्च जात'का मानिसहरू ५८.४ प्रतिशत स्थानमा नियन्त्रण कायम गरेका छन्, जबकि पहाडे जनजातिहरूले त्यसमा १३ प्रतिशत स्थान मात्र ओगट्न सकेका छन्, यद्यपि जनसंख्याका हिसावले उनीहरू २२ प्रतिशत छन् (गुरुङ २००६: पृष्ठ १६)।

मधेशीहरू कुल जनसंख्यामा ३१ प्रतिशत छन् तर नोकरशाहीतन्त्रमा केवल ४ प्रतिशत छन् र राजनीतिक प्रतिनिधित्वका क्षेत्रमा १७ प्रतिशत मात्र छन्। कुल शासन संयन्त्रमा उनीहरूको प्रतिनिधित्व १२ प्रतिशत मात्र छ। (गुरुङ २००६: पृष्ठ १६)।

सन् १९९९ को आँकडामुताविक, नेपालका संवैधानिक अङ्गहरूमा, न्यायपालिका, मन्त्रीपरिषद अर्थात् कार्यपालिकामा, प्रतिनिधिसभा, पार्टीको नेतृत्वदायी अङ्गहरू, सामान्य प्रशासनमा दलितहरूको उपस्थिति शुन्य स्थितिमा रहेको

थियो, जबकि कुल जनसंख्यामा उनीहरू १३ प्रतिशत छन्। (न्यौपाने, २०००: पृष्ठ ८२)। सन् २०००/०१ को लोक सेवा आयोगको तथ्याङ्क मुताविक, राजपत्रांकित अधिकृत तहमा निवेदन हालेर पास भएका १८५ जना उम्मेदवारहरूमध्ये ८७ प्रतिशत 'उच्च जात'का अर्थात् बाहुन, क्षेत्री, ठकुरी र राजपूत जातका मानिसहरू थिए। त्यसमध्ये एक जना पनि दलित उम्मेदवार उत्तीर्ण हुनेमा थिएन। त्यसमध्ये नेवार ९ प्रतिशत थिए। नेवार बाहेक पहाडे जनजातिहरू केवल ०.५ प्रतिशत थिए। ब्राम्हण, राजपूत र दलितबाहेकका मधेशीहरू ३ प्रतिशत मात्र थिए (गुरुङ, २००६)।

यी सबै तीता वास्तविकताहरूलाई विश्लेषण गर्दा नेपाल अकारण सङ्घीयतामा हाम्फाल्न लागेको होइन। नेपालको राज्य जनजाति, मधेशी, दलित र तमाम अल्पसङ्ख्यकहरूको लागि तथा विपन्न वर्ग र दुर्गम/सुदूर भौगोलिक क्षेत्रहरूको लागि असमावेशी चरित्रको रह्यो। राज्यमा र नीति निर्णय गर्ने हरेक ठाउँमा न त उनीहरूको न्यायोचित सहभागिता र स्वामित्व रह्यो, न राज्यको प्रदान गर्ने अवसरहरूमा उनीहरूको पहुँच नै रह्यो। उनीहरूलाई हमेशा राज्यबाट बहिष्कृत गरियो।

नेपाल यतिबेला सङ्घीयतामा जान खोज्नुको एउटा आधारभूत कारण यही सामाजिक बहिष्करणको स्थितिको अन्त गरेर राज्य-प्रणालीमा र राज्यको सबै तह र ढाँचामा सबै भाषा, जात/जाति, लिङ्ग, धर्म/संस्कृति, वर्ग र क्षेत्रको

पहुँच, प्रतिनिधित्व र पहिचान सुनिश्चित गर्ने उद्देश्यले नयाँ समावेशी राज्य-प्रणाली निर्माण गर्नका निम्ति हो।

नेपाली जनताले सङ्घीयता खोज्नुको दोस्रो आधारभूत कारण अति केन्द्रकृत स्वरूपको शासन प्रणालीको युग अन्त गरि आफ्नो जातीय/भाषिक र सांस्कृतिक पहिचानसहितको स्वशासन र स्वायत्तताको युग प्रारम्भ गर्नका लागि हो।

नेपालको राज्यको अहिलेसम्मको निर्णय-संयन्त्र काठमाडौंकेन्द्रित रह्यो। स्वशासन र स्वायत्तताको अधिकारको अभावमा राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक कुनै पनि क्षेत्रमा तलका एकाइहरूलाई आफ्नो आवश्यकताअनुसार स्वतन्त्र भएर निर्णय गर्ने हक नै रहेन। न त तल्ला एकाइहरूलाई आफ्नो स्वनिर्भर विकासका लागि आर्थिक स्रोत जुटाउन लगाउने हक रह्यो, न आफ्नो क्षेत्रका जल, जमिन, जङ्गल, जडीबुटी र खनिजजस्ता प्राकृतिक र आर्थिक स्रोत-साधनको प्रयोग र व्यवस्थापन गर्ने हक नै, न आफ्नो स्थानीय आवश्यकता र तुलनात्मक लाभमुताविकको कृषि क्रान्ति र औद्योगिक क्रान्तिको थालनी गर्ने हक नै। फलस्वरूप, विकास ज्यादाजसो राजधानी, सदर मुकाम र सहर बजारमा मात्र सीमित भयो, गाउँमा र विकट ठाउँमा विकास थोरै मात्र पुग्यो वा पुग्दैपुगेन। हरेक कुराको निर्णयका लागि राजधानीको मुख ताक्नुपर्ने खण्ड बन्यो।

काठमाडौं जिल्लाको बजेट ज्यादा हुने स्थिति बन्यो। गाउँको विकासको स्तर र सहरको विकासको स्तरमा काफै धेरै अन्तर देखियो। गाउँको औसत प्रतिव्यक्ति आय १३१ अमेरिकी डलर हुँदा सहरको सरदर प्रतिव्यक्ति आय त्यसको दुई गुणाभन्दा पनि बेसी अर्थात् २९८ डलर हुनपुग्यो। जुम्ला, हुम्लालगायत तमाम हिमाली क्षेत्रको प्रतिव्यक्ति आय ११० अमेरिकी डलर मात्र रहँदा काठमाडौंको प्रतिव्यक्ति आय त्यसको चारगुणाभन्दा पनि ज्यादा अर्थात् ४४६ डलर हुनपुग्यो। (नेसक, १९९८, पृष्ठ ७१)। गरिबी ज्यादा हिमाली र पहाडी क्षेत्रमा बढ्यो। हिमाली क्षेत्रमा हरेक तीनमा दुई नेपाली गरिबीको रेखामुनि रहे भने पहाडी क्षेत्रमा हरेक दुईमा एक नेपाली। तर तराइमा भने तीनमा एक नागरिक मात्र गरिबीको रेखामुनि रहे (केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग, १९९६)।

अल्पसङ्ख्यक भाषाभाषीहरूले आफ्नो क्षेत्रमा आफ्नै मातृभाषा र संस्कृतिलाई विद्यालयमा र अड्डा-अदालतमा प्रयोग गर्ने हकसमेत पाएनन्। बहुभाषिक र बहुधार्मिक मुलुकमा राज्यले एक भाषा र एक धर्मको लागि मात्र विशेषाधिकार हुने नीति अपनाउँदा बाँकी सबै भेदभावको शिकार भएका भाषा र धर्मलाई यो देश हाम्रो भए पनि यो राज्य हाम्रो होइन भन्ने अनुभूति पैदा हुने स्थिति बन्यो। काठमाडौं महानगरपालिका र जनकपुर नगरपालिकाले आफ्नो मातृभाषा प्रयोग गर्न खोज्दा सर्वोच्च अदालतले नै त्यसमा प्रतिवन्ध लगाउने काम गर्‍यो। फलस्वरूप, नेपालका तमाम भाषिक तथा जातीय अल्पसङ्ख्यकहरूको

जनसेवा उच्च मा.वि.मा प्राविधिक विषय पढाइने

जनसेवा उच्च मा.वि. पाँगामा शैक्षिक सत्र २०७० देखि प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा इन्जिनियरिङ्ग विषय अन्तर्गत इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग कक्षा संचालन हुने भएको छ।

नेपाल सरकार शिक्षा विभाग विद्यालय व्यवस्थापन (मा) शाखा सानोठिमी भक्तपुरको पत्र संख्या १०/०६९/०७० च.नं. ३३६ मिति २०७०/१/५ को पत्रद्वारा विद्यालयमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा सञ्चालन गर्न अनुमति दिइएको हो। प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा इन्जिनियरिङ्ग विषय अन्तर्गत इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग कक्षा ९ देखि पढाइ हुने भएको छ।

नेपाल सरकारले नमूनाको रूपमा प्रत्येक जिल्लामा एउटा सामुदायिक विद्यालयमा सो अध्ययन गराउन दरखास्त आव्हान गरे बमोजिम दरखास्त राखेर काठमाडौं जिल्लामा जनसेवा उच्च मा.वि.ले मात्र अनुमति प्राप्त गर्न सफल भएको छ।

उक्त प्राविधिक कक्षामा न्यूनतम २० देखि अधिकतम ४८ जना ९ कक्षाका विद्यार्थीले अध्ययन गर्न पाउने छन्। पाठ्यक्रममा अनिवार्य

अंग्रेजी, अनिवार्य गणित, विज्ञान र नेपाली भाषा गरी चार विषयमा ४०० अंक अरू प्राविधिक तथा व्यावसायिक विषयमा ६०० अंकको पाठ्यक्रम हुनेछ। जसमा ४० प्रतिशत प्रयोगात्मक र ६० प्रतिशत वस्तुगत परीक्षा हुने प्राचार्य नन्दकुमारी महर्जनले जानकारी दिनु भयो। उक्त विषय पढ्न चाहने विद्यार्थीहरूबाट निवेदन आव्हान गरिएको छ। निवेदन दिएका विद्यार्थीहरूमध्येबाट प्रवेश परीक्षा लिने छ। प्रवेश परीक्षामा कक्षा ८ कै पाठ्यक्रमबाट परीक्षा लिइने छ। जसमा सबभन्दा बढी अंक लिने क्रमसंख्या १देखि ४८ सम्मलाई भर्ना लिइने जनाइएको छ।

अर्कोसालदेखि कक्षा १० मा पनि पढाई हुने भएको छ। कक्षा १० पढेर एस.एल.सी. परीक्षा पास गर्नेलाई T SLC पास नामाकरण दिइ कक्षा ११ र १२ मा पनि अध्ययन गरी पास हुनेलाई ओभरसियरको मान्यता मिल्ने र त्यसपछि इन्जिनियरिङ्ग पनि पढ्न पाउने व्यवस्था भएको जनाइएको छ।

यो शिक्षा आर्जन गर्नेले बेरोजगारी बस्नु नपर्ने देखिन्छ। प्राविधिक विषय भएकोले रोजगार पाउने अवसर धेरै रहनेछ।

कीर्तिपुर सहकारी समन्वय समितिको चियापान

कीर्तिपुर नगर क्षेत्रमा संचालित सहकारीहरू बीच समन्वय गरी एक आपसमा सूचना आदान प्रदान गर्न बनाइएको साभा समिति कीर्तिपुर नगर सहकारी समन्वय समितिले नयाँ वर्ष २०७० को शुभकामना आदान प्रदान गर्न यही बैशाख २८ गते शनिवार नयाँवजारस्थित कृष्ण क्याटरिङ्ग हलमा चियापानको आयोजना गरिएको छ।

कीर्तिपुरमा रहेका सहकारी संस्थाहरू बीच भाइचारा सम्बन्ध विस्तार गर्नको लागि यो चियापान गर्न लागेको कुरा समितिका अध्यक्ष कीपू वचतका सिद्धिकुमार मानन्धरले बताउनु भएको छ।

उक्त कार्यक्रमको बारे विस्तृत जानकारी दिन बैशाख २० गते शुक्रवार साँझ ५ बजे कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थामा पत्रकार सम्मेलन गर्ने भएको छ।

संसारको जुनसुकै स्थानवाट पनि कीर्तिपुर सन्देश तपाई हेर्न सक्नुहुन्छ
<http://kirtipursandesh.blogspot.com>

तपाईको आफ्नै पत्रिका कीर्तिपुर सन्देश साप्ताहिक

(१)

विश्वकै ठूलो मञ्जुश्रीको मूर्ति चोभारमा राख्ने तयारी

सन्दर्भ

चोभार क्षेत्रमा २२ फिटको मञ्जुश्रीको प्रतिमा राख्ने। मञ्जुश्रीको प्रतिमा राख्ने स्थानवाटै सगरमाथा देख्न सकिने। सोही क्षेत्रमा सगरमाथा र मञ्जुश्री सम्बन्धी अध्ययन केन्द्र स्थापना गरिने

— श्रीकृष्ण ज्यापु —

(२)

Photo © : Narayan Maharjan

विश्वका विभिन्न मुलुकवाट नेपाल भ्रमणमा आउने पर्यटकहरूका प्रमुख आकर्षणको केन्द्र बनेको विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथा हो।

सगरमाथा हेर्न पर्यटकहरू विभिन्न स्थानमा जानेदेखि हिमाली क्षेत्रमा समेत जाने गरिन्छ। त्यति मात्रै हैन नेपालका आन्तरिक पर्यटकहरू समेत सगरमाथा हेर्न विभिन्न स्थानमा पुग्ने गरिन्छ। प्राकृतिक सम्पदा सगरमाथा हेर्न अब कीर्तिपुर वासी कतै नगइकन आफ्नै आगनमा रहेको चोभार क्षेत्रमा पुगे पुग्ने भएको छ।

हिमाल सिमेन्ट कारखाना बन्द भई खाली रहेको जग्गावाट नै सगरमाथा देख्न सकिने कुरा सगरमाथाविद् शुक्रसागर श्रेष्ठले बताउनु भएको छ।

सगरमाथालाई नेवार समुदायले गुलभा: च: भन्ने गरिन्छ। आफ्नो जीवनमा प्रयोग हुने सामानदेखि प्रकृतिलाई पनि देवताको रूपमा मान्दै आएका नेवार समुदायले गुलभा: च: भन्दै आएको कुरा पनि पुरातत्वविद् एवं सगरमाथाविद् शुक्रसागर श्रेष्ठले बताउनु भएको छ।

सगरमाथा देख्नका लागि कीर्तिपुरवासी एका विहानै सो क्षेत्रमा पुग्नुपर्ने अवस्था रहेको छ। चोभार क्षेत्र पर्यटन विकास समाजले चोभार क्षेत्रवाट सगरमाथा हेर्न सकिने कुरा सार्वजनिक

(३)

गरिएको हो। पत्रकारहरूको टोलिलाई भ्रमण गराई सो क्षेत्रवाट सगरमाथा देख्न सकिने बताइएको थियो। यदि यो कुरा व्यापक रूपमा प्रचार प्रसार गर्न सकिए कीर्तिपुरक्षेत्रमा पर्यटन विकासका लागि एउटा ठूलो आधार हुने कुरामा कसैको पनि दुईमत हुँदैन होला। सगरमाथा देख्न सकिने क्षेत्रमा नै मञ्जुश्रीको प्रतिमा राख्ने भएको छ।

काठमाण्डौं उपत्यका दहको रूपमा रहेको अवस्थामा मञ्जुश्रीले खड्गवाट काटिएको भनिएको चोभारको गल्छी हो। सोही गल्छी क्षेत्रमा नै मञ्जुश्रीको मूर्ति स्थापना गर्न लागेको हो। अब स्थापना गरिने मञ्जुश्रीको मूर्ति विश्वकै सबैभन्दा ठूलो मञ्जुश्रीको मूर्ति हुने छ।

करिव ३३ फिट अग्लो ढुंगाको प्रतिमा सो स्थानमा स्थापना गर्न लागेको समाजले बताएको छ। त्यसै गरि सो क्षेत्रमा सगरमाथा र मञ्जुश्रीको बारेमा अध्ययन गर्ने केन्द्रको रूपमा समेत विकास गर्ने बताइएको छ।

गत हप्ता मात्रै चोभार क्षेत्र पर्यटन विकास समाजले पत्रकार हरुलाई सो क्षेत्रमा परिक्रमा गराउनुका साथै चोभार क्षेत्रका ऐतिहासिक एवं सांस्कृतिक तथा पुरातात्वीक रूपमा महत्वपूर्ण रहेका स्थानका साथै चर्खुति बखुति अर्थात मञ्जुश्री गुफा र गल्छी क्षेत्र समेत अवलोकन गराएको थियो।

- १) मञ्जुश्रीको नमूना प्रतिमा
- २) चोभार क्षेत्रवाट देखिने सगरमाथा (घेराभित्र देखिएको सगरमाथा)
- ३) पत्रकारहरूलाई सो क्षेत्र निरिक्षण गराउँदै

आईसीसी वर्ल्ड क्रिकेट लिग डिभिजन-३ मा नेपालको हार

नवीन महर्जन

नेपाल लगायत आयोजक बर्मुडा, युगान्डा, ओमान, अमेरिका र इटाली गरी ६ राष्ट्र सम्मिलित आईसीसी वर्ल्ड क्रिकेट लिग डिभिजन-३ को प्रतिस्पर्धा गत आइतवारदेखि सुरु भएको छ। यो प्रतियोगिता ८ दिनसम्म चल्नेछ। यस डिभिजन-३को फाइनल पुने टिम सन् २०१४ मा न्यूजिल्याण्डमा अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट काउन्सिलका एसोसिएट र एफिलिटेड १० राष्ट्र सम्मिलित वान डे वर्ल्डकप छनोटमा खेल्ने अवसर पाउँछ। यदि यस छनोट खेलमा शिर्ष २ स्थान ओगट्न सफल भएको टिम अष्ट्रेलिया र न्यूजिल्याण्ड द्वारा संयुक्त आयोजन गर्ने सन् २०१५ को विश्वकप क्रिकेटमा खेल्न पाउने छ। साथै डिभिजन-३ को फाइनलमा पुग्न सफल २ टिम डिभिजन-२मा उक्लिने छ भने सन् २०१४ मा

न्यूजिल्याण्डमा हुने विश्वकप छनोटमा शिर्ष चार मा रहन सके वा-डे मान्यता प्राप्त टिम हुनेछ। तसर्थ यो प्रतियोगिता निकै महत्वपूर्ण प्रतियोगिता हो। अझ नेपालको लागि क्रिकेट खेलमा फडको मारी विश्वकप तिर उक्लिने सुवर्ण अवसर हो।

पूर्वी अमेरिकाको नयाँ क्रिकेट माहौल रहेको यस डिभिजन-३ मा नेपाल खेल लागेको यो पहिलो हो। नेपाल बाहेक आयोजक बर्मुडा, ओमान, युगान्डा, इटाली र अमेरिका यस अघि डिभिजन-३ खेलिसकेका टिम हो।

अहिलेको नेपाली टिमको प्रदर्शन, खेलाडिको इतिहास हेर्ने हो भने यस प्रतियोगितामा उत्कृष्ट खेल खेल्न सक्छ भनेर विश्वास गर्न सकिन्छ र उच्चस्तर खेल देखाउनु पनि पर्ने छ।

नेपालले सन् २००८ मा डिभिजन ५मा तेस्रो हुँदै माथि उक्लिन असमर्थ रह्यो। तर सन् २०१० मा नै नेपाल डिभिजन-५ च्याम्पियन भएर डिभिजन-४ मा उक्लिन सफल भयो। तर सन् २०१० मा नै सम्पन्न डिभिजन-४ फेरी एकपल्ट तेस्रो

भएकोले अघि बढ्न सकेन तर सन् २०१२ मा नेपाल डिभिजन-४ को च्याम्पियन हुँदै डिभिजन-३ मा उक्लिएको थियो।

यस प्रतियोगितामा सम्मिलित नेपाली क्रिकेट टोलिको कप्तानमा पारस खडका, उपकप्तान ज्ञानेन्द्र मल्ल, अन्य खेलाडिहरूमा शरद भेषवाकर, अनिल मण्डल, सुभाष खकुरेल, प्रदीप ऐरी, अमृत भट्टराई, चन्द्र साउद, पृथु वास्कोटा, सन्जम रेग्मी, बसन्त रेग्मी, शक्ति गौचन, विनोद भण्डारी र राहुल विक रहेका छन्।

गत आइतवार पहिलो खेल नेपालले परिचित प्रतिद्वन्द्वी अमेरिकासँग खेलेको थियो। जसमा अमेरिकाले पहिले ब्याटिंग गर्दै ६ विकेटको नोक्सानीमा ३६६ रन बनायो। ३६७ रनको लक्ष्यका साथ मैदानमा उत्रेको नेपालले ४९.५ ओवरमा सबै खेलाडि गुमाएर २७२ रन बनायो र नेपाल ९४ रनले पराजित भएको थियो।

त्यसैगरी नेपालको दोस्रो खेल गत सोमवार युगान्डासँग भएको थियो। नेपालले पहिले ब्याटिंग गरेर ४४.२ ओभरमा

सबै विकेट गुमाएर ११६ रन मात्र बनाउन सफल भयो। जसको जवाफमा ब्याटिंग गर्न आएको युगान्डाले २७ ओवरमा ४ विकेट गुमाएर लक्ष्य प्राप्त गर्‍यो।

नेपालको तेस्रो खेल आज आयोजक बर्मुडासँग हुनेछ भने चौथो खेल भोलि विहवार ओमान विरुद्ध र अन्तिम लिग आउँदो शनिवार २१ गते इटाली विच हुने कार्यक्रम रहेको छ।

नेपालका लागि श्रीलंकाली प्रशिक्षक पुतुदु दासानाइकेले नेपाली टिम सम्हालेपछि नेपालले पछिल्लो ७ महिनामा डिभिजन-४ जित्नुका साथै एसीसी इलिट रुपमा आयोजक युएईसँग संयुक्त विजेता बन्नु, गत महिना घरेलु महिनामा सम्पन्न एसीसी २०/२० कपको फाइनलमा पुगनुलाई सकारात्मक रुपमा लिनु पर्दछ। यसैलाई मध्यनजर गरी नेपालको प्रदर्शनमा अवश्य राम्रो हुन्छ भनेर अनुमान गर्न सकिन्छ। यसैलाई मध्य नजर गरी नेपालले गत १ हप्ता अगाडि जयपुरमा जुन अभ्यास म्याच खेले यसैले पक्कै पनि यो डिभिजन-३को लागि महत्वपूर्ण सावित हुनेछ।

साहित्य

कविता

देश मेरो नेपाल आमा

राम महर्जन
की.न.पा. १६ नगाउँ

देश मेरो नेपाल आमा
कुन रोगले ग्रसित छौं
कति डाक्टर आए गए
रोग निदान कसैले गरेन

देश मेरो नेपाल आमा
क्षय रोग हो कि क्यान्सर
जति डाक्टर आए पनि
रोग निको पार्नै सकेन

देश मेरो नेपाल आमा
यसरी सधैं रोगी भैरहे
देशको सबै सम्पतिहरू

डाक्टरहरूले सिध्याउने भए

देश मेरो नेपाल आमा
रोग तिम्रो स्वदेशी हो कि विदेशी
कहिलेसम्म यसरी रोगी

आफ्ना बाल बच्चा भोकै पारी

देश मेरो नेपाल आमा

तिमीलाई स्वस्थ बनाउन कै लागि

६०१ डाक्टरलाई देखाउँदा पनि

केही सीप लागेन हेर

देश मेरो नेपाल आमा

तिमीलाई लागे जस्तो नेतारोग

एकदिन निको हुने आशा गरौं

तिमी मरे हामी पनि मर्छौं।

नेपालभाषा बोल्ल जान्ने पाठकहरूलाई नेपालभाषा लेख्न अप्ठ्यारो मानिरहेकोले व्याकरण सम्बन्धि ज्ञान हासिल गर्न चाहेकोले डा. तुयुवहादुर महर्जनद्वारा लिखित स्वाध्यायन नेपालभाषा पुस्तकबाट साभार गरी यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ - संपादक

५. क्रिया

नेपालभाषामा छ प्रकारका क्रियाहरू छन्

५.१ समय/ अवस्था (काल)

काम लगातार भइरहेको अर्थमा प्रयोग हुँदा अहिलेको र पछिको अवस्था गरी दुईवटा नै छन्।

क) अहिलेको अवस्था:- जि जा नयाचवना - म भात खाँदै छु।

छं जा नयाचवन - तिमी भाग खाँदै छौं। वं जा नयाचवन - ऊ भात खाँदै छ।

नेपालभाषामा पहिलेको अवस्था जनाउन पनि उपरोक्त वाक्य नै प्रयोग गरिन्छ तर स्पष्ट रूपमा पहिलेको भन्ने देखाउन क्रियाविशेषण शब्द नै प्रयोग गर्दा राम्रो हुन्छ।

जिं म्हिगः नयाचवना - म (हिजो) भात खाँदै थिएँ।

छं उखुन्हु जा नयाचवन - तिमी (अस्ति) भात खाँदै थियौं।

वं म्हिगः जा नयाचवन - उसले (अस्ति) भात खाँदै थियो।

नेपालीमा थिएँ, थियौं, थियो जस्ता शब्दहरू भएकाले हिजो, अस्ति जस्ता शब्दहरू नभए पनि पहिलेको अवस्था भन्ने बुझिन्छ तर नेपालभाषामा थियो, थिए, थिएँ जस्ता शब्दहरू नभएकाले हिजो, अस्ति, पोहर, परार जस्ता शब्दहरूको प्रयोग गर्नु राम्रो हुन्छ।

ख) पछिको अवस्था : जिं जा नयाचवना - म भात खाँदैछु। छं जा नयाचवनी - तिमी भात खाँदै गर्छौं। वं जा नयाचवनी - उसले भात खाँदै हुनेछ।

कुनै काम पूरा भएको अर्थमा प्रयोग हुँदा निम्नअनुसार हुन्छ -

जिं जा नयागु दु - मैले भात खाएको छु। छं जा नःगु दु - तिमीले भाग खाएका छौं। वं जा नःगु दु - उसले भात खाएको छ।

यसमा पनि पहिले नै काम सकिएको भन्ने अर्थमा प्रयोग गर्दा नेपालीमा छु, छौं, छ को बदलामा थिएँ, थियौं, थियो हुन्छ, तर नेपालभाषामा वाक्य उपयुक्त अनुसार नै हुन्छ। स्पष्ट गर्नु पर्दा हिजो, अस्ति, पोहर, परार, जस्ता शब्दहरू प्रयोग गर्नु आवश्यक छ।

क्रमश ....

जग्गा भाडामा छ

कीर्तिपुर बाहिरी गाउँबाट नगाउँ जाने मूल सडकमा ३ दशमलब ७५ रोपनी खाली जग्गा भाडामा छ।

आवश्यक पर्नेले तुरुन्त सम्पर्क गर्नु होला

९७५१००९४०८

श्री न्यू राइज टेलर्सको

शोरुम सहिद स्मारक कलेजको नयाँ भवन, नयाँ बजार मा सरेको छ।

प्रो. विष्णु कुमार महर्जन

मो ९८०३४३२९९४

नयाँ शो रूम खुल्यो

CTEVT बाट संचालित राष्ट्रिय शीप प्रतियोगितामा Top Ten मा स्थान हासिल गर्न सफल युनिक टेलर्सको अब नयाँ शो रूम खुलेको जानकारी गराउन चाहन्छौं।

युनिक टेलर्स

नयाँबजार, फोन ४३३१०७८

का.म.न.पा.का सयौं युवा सङ्घीय समाजवादीमा प्रवेश

जातीय मुक्तिको लागि संघीयता, वर्गीय मुक्तिको समाजवाद भन्ने मूल नाराका साथ गठन भएको सङ्घीय समाजवादी पार्टी नेपालको काठमाण्डौं पार्टी विस्तार अभियान त्रिभुवन रुपमा भइरहेको छ।

काठमाण्डौं महानगरपालिका वडा नं.१८ को सामुदायिक भवनमा गत चैत्र २४ गते सम्पन्न भएको एक कार्यक्रममा महानगरपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा स्वतन्त्र र विभिन्न सामाजिक आर्थिक संगठनमा क्रियाशील सय जना भन्दा बढी युवाहरू सङ्घीय समाजवादी पार्टी नेपालमा संलग्न हुने घोषणा गरेका छन्। त्यसरी सङ्घीय समाजवादी पार्टी नेपालमा प्रवेश गरेका युवाहरूमा काठमाण्डौं महानगरपालिका अन्तर्गतका १,१०, १३, १४, १५, १६, १७, १८, १९, २०, २१, २२, २३, २४, २५, २६, २७, २८, २९ र ३० वडाका छन्।

सङ्घीय समाजवादी पार्टी नेपालको काठमाण्डौं जिल्ला समिति सदस्य श्यामकृष्ण प्रजापति र अर्का सदस्य सृजन श्रेष्ठ लगायत युवाहरूको सकृयतामा आयोजना भएको उक्त युवा भेलालाई

पार्टीका महासचिव राजेन्द्र श्रेष्ठले सम्बोधन गर्दै देशभरीबाट सङ्घीय समाजवादी पार्टीमा नेपाली जनताको आकर्षण दिनानुदिन बढ्दै गएको छ, नेपालको वर्गीय र जातीय मुक्तिको लागि सङ्घीय समाजवादी पार्टी मात्र सही विकल्प रहेको बताउनु भएको थियो। त्यसरी नै सङ्घीय समाजवादी पार्टीको काठमाण्डौं जिल्ला अध्यक्ष सानुराजा शाक्यले मुलुकलाई अगाडि बढाउने दायित्व युवाहरूको काँधमा आएको र पुराना दलहरू असफल भएकोले सङ्घीय समाजवादी पार्टीको जन्म आवश्यकताले नेपाली जनताले जन्माएको हो भन्नु भएको थियो।

त्यसरी नै सङ्घीय समाजवादी पार्टीको खेलकूद महासंघका इन्चार्ज विजय राईले सङ्घीय समाजवादी पार्टीमा युवाहरूको आकर्षण रहेको बताउनु भएको छ भने नेवा: जागरण मञ्चका अध्यक्ष सुजिव बज्राचार्यले नेवा: प्रदेश लगायत पहिचान सहितको संघीयताको लागि युवाहरूले राजनीतिक रूपमा अगाडि बढ्नु पर्ने र त्यसरी बढ्दा सङ्घीय समाजवादी पार्टीबाट अगाडि बढ्नु नै आजको आवश्यकता हो भन्नु भएको छ।

पर्सामा सङ्घीय समाजवादी पार्टीका प्रशिक्षण

सङ्घीय समाजवादी पार्टी नेपालको पर्सा जिल्ला समितिले विरगंज, आदर्शनगरको चावोसति धर्मशालामा जिल्ला समिति सदस्यहरू तथा क्षेत्रीय समितिका पदाधिकारीहरूको लागि प्रशिक्षण कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ। अत्यन्तै उत्साहवर्द्धक रूमा सम्पन्न भएको उक्त कार्यक्रममा सङ्घीय समाजवादी पार्टी, नेपालका महासचिव राजेन्द्र श्रेष्ठले- नेपाली जनताको परिवर्तनको महान आकांक्षालाई पुराना पार्टीहरूले सम्बोधन गर्न नसकेको तथा तिनिहरूसँग नयाँ विचार पनि नभएको हुँदा नयाँ शक्तिको रूपमा सङ्घीय समाजवादी पार्टी नेपालको गठन भएको हो। सङ्घीय समाजवादी पार्टी नयाँ विचार, संगठन र कार्य पद्धतिका साथ मुलुकको समस्यालाई सम्बोधन गर्न लागी पर्नेछ। यस पार्टीले वैज्ञानिक दर्शनको रूपमा मार्क्सवादलाई आफ्नो सैद्धान्तिक आधार मानेको छ। तर नेपाली क्रान्तिको मार्ग निर्देशक सिद्धान्त भने सङ्घीय समाजवाद नै हो। नेपाली समाजको परिवर्तनको लागि नेपाली कांग्रेसको लोकतान्त्रिक समाजवाद र एमालेको जनताको बहुदलिय जनवाद असफल भै सकेको सन्दर्भमा हामीले सङ्घीयता र समाजवादलाई संयोजित गरेर २१ वटा लोकतन्त्रका साश्वत मूल्य र मान्यता सहितको सङ्घीय समाजवादलाई नेपाली क्रान्तिको सिद्धान्तको रूपमा प्रस्तुत गरेको बताउनु भयो।

उहाँले मुलुकको समृद्धी र मानवले मानवलाई गर्न सबै खाले शोषणबाट मुक्तिको लागि समाजवाद आवश्यक रहेको कुरा राख्नु भयो। वर्तमान राजनीतिक तथा सवैधानिक गतिरोध अन्त्यका

सन्दर्भमा राष्ट्रपतिद्वारा अन्तरिम संविधानको मूल मर्म र भावना, लोकतन्त्रको मूल्य मान्यता, बाधा अड्काउ फुकाउसम्बन्धी मान्य सिद्धान्त र राष्ट्रिय हित विपरीत गरिएको २५ बुँदे संविधान संशोधन आदेश खारेज गर्नु पर्ने, र राजनीतिक संयन्त्रको नाममा तीन दल र मधेशी मोर्चा समेतको चार पक्षीय सिन्डिकेट हुन नहुने तथा वर्तमान रेम्मी सरकार आफ्नै खुट्टामा उभिन नसक्ने गरी ४ पक्षीय सिन्डिकेटले "सिखंडी" बनाएको कुरा उल्लेख गर्दै संविधान सभा नभएको वर्तमान परिप्रेक्षमा राष्ट्रिय सहमतिको लागि निर्वाचन आयोगमा दर्ता भएका सबै दलहरूबीचको सम्मेलनबाट निचोड निकाल्नु पर्दछ भन्ने सङ्घीय समाजवादी पार्टीको मान्यता रहेको बताउनु भयो। यसका लागि असवैधानिक संविधान संशोधनको खारेजी र चार पक्षीय संयन्त्रको विघटनको पक्षमा रहेका सबै शक्तिहरूसँग मिलेर संयुक्त जन संघर्ष अगाडि बढाउने बताउनु भयो। सङ्घीय समाजवादी पार्टी नेपाल पर्सा जिल्ला अध्यक्ष सरिफ अहमदको अध्यक्षतामा सम्पन्न उक्त कार्यक्रममा उपाध्यक्ष विरेन्द्र यादवले स्वागत मन्तव्य राख्नु भएको थियो। सचिव नथुनी प्रसाद कुशवाहाले संचालन गर्नु भएको उक्त कार्यक्रममा राजेन्द्र श्रेष्ठले सङ्घीय समाजवादी पार्टी बारे, पार्टी केन्द्रिय सदस्य नित्यानन्द ताजपुरियाले पार्टी विधान र संगठनात्मक सिद्धान्त बारे तथा केन्द्रिय सदस्य राजकुमार यादवले नेतृत्व विकास बारे प्रशिक्षण दिएको थियो।

भावनाले मात्र नेपाली

वीचको एकता संभव छैन

काजी किसान शेर्पा

नेपाली एकता र नेपाली राष्ट्रियता निम्न मुल आधारहरूमा मात्र संभव छ।

१. हिन्दु राजा र हिन्दु राज्य हुँदाको 'हिन्दु धर्म' अब गणतन्त्रको युगमा नेपाली एकता आधार हुन सक्दैन। धार्मिक रूपमा 'धर्म निरपेक्ष' राज्य नेपाली एकताको मुल आधार हो।

२. एकसय भन्दा बढी भाषा भएको देशमा 'खस भाषा' नेपाली एकताको आधार हुन सक्दैन। भाषिक रूपमा सबै नेपाली वीचको एकता बलियो बनाउने हो भने 'सबै मातृ भाषालाई नेपालको राष्ट्रिय' भाषाको मान्यता दिनुपर्छ। मातृभाषा हरूको माध्यमबाट शिक्षा हासिल गर्न पाउनु पर्छ। संस्कृति भाषाको लागि १७ करोड वार्षिक बजेट दिने मातृभाषाको पाठ्य पुस्तक छाप ५ लाख बजेट दिन नसक्ने जस्ता विभेदकारी नीतिमा परिवर्तन नभएसम्म भाषिक रूपमा राष्ट्रिय एकता संभव छैन।

३. अति जाडोको कारण बाक्लो बखु लगाउनु पर्ने नाम्चे र अति गरमिको कारण पातलो लुगा लगाउनु पर्ने भ्रूपामा राष्ट्रिय पोशाकको नाममा 'दौरा सुरुवाल' लगाउन बाध्य बनाउँदैन नेपाली एकता कायम हुँदैन। 'सबैको पोशाकलाई नेपालको राष्ट्रिय पोशाक'को मान्यता र सबैले आफ्नो पहिचान भल्कने र मौसम अनुकूल पोशाक लगाउने अधिकार प्रदान गर्न सकेमा मात्र राष्ट्रिय एकता कायम हुन्छ।

४. भौगोलिक, सांस्कृतिक र जैविक विविधता भएको नेपाललाई काठमाण्डौं सिंहदरवारमा बसेका मन्त्री र सचिवले बनाएको नीति, कार्यक्रम तथा आदेशले एकैसाथ एकै प्रकारले चल्ने अवैज्ञानिक अव्यवहारिक 'केन्द्रीकृत शासन' प्रणालीले नेपाली एकता कायम गर्न सक्दैन। अब सबै जनता केन्द्र शासित हैन, आफ्नोबारे आवश्यक सम्पूर्ण कानून, नीति नियम आफैले बनाउन पाउने 'स्वशासन सहितको संघीयता'ले मात्र नेपाली एकता जीवन्त रहनेछ, नत्र ....।

लिम्बु, राई, तामाङ, शेर्पा, थारु, गुरुङ, मगरका साथै आदिवासी जनजातिको जनसंख्यालाई विभाजित गरेर निर्वाचनमा आफ्नो प्रतिनिधित्व आफै हुने अधिकारबाट वञ्चित गराउन महेन्द्रले ल्याएको ५५ भौगोलिक जिल्ला नेपाली एकताको आधार हुन सक्दैन। 'पहिचान (जाति, भाषा, संस्कृति, ऐतिहासिक थातथलो) को आधारमा र 'ज्यपुन संरचना'ले मात्र नेपाली एकता कायम हुनेछ।

निचोड र सार संक्षेप:राज्यसत्ताको सबै तह र तफामा सबै आदिवासी जनजाति, मधेशी, दलित, मुश्लीम, महिला, अपाङ्गको पहिचान, समानुपातिक प्रतिनिधित्व सहित समतामूलक समाजले मात्र सबै नेपाली एकता स्थापना हुनेछ। कसैको भावनात्मक आह्वान र आग्रहमा नेपाली एकता संभव छैन। अस्तु। सबैले नबुझी नहुने विषय वस्तु।

- स.प्रा. दुर्गावहादुर महर्जन-

जनसेवामा प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद मार्फत विभिन्न किसिमका तालिम सञ्चालन गर्दै आएको छ। यसले प्राविधिक तथा व्यावसायिक क्षेत्रका २० वटा विषयमा २५ वटा प्राविधिक शिक्षालय र बहुप्राविधिक शिक्षालय, एउटा प्राविधिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, २ वटा व्यावसायिक तालिम केन्द्र, ३ सय २९ वटा छोटो अवधिका व्यावसायिक तालिम सञ्चालन गर्ने ५४ वटा केन्द्र र एनेक्स कार्यक्रम अन्तर्गत ४४ वटा विद्यालयहरूले तीन वर्षे डिप्लोमा तहका तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ। हाल शिक्षा विभागले प्राज्ञिक रूपमा नै प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिम केन्द्रसँग समन्वय गरेर विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम अनुसार कक्षा ९ बाट विद्यालयमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने क्रममा विद्यालयमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा सञ्चालन निर्देशिका २०६९ मा व्यवस्था भए अनुसार शैक्षिक सत्र २०७० बाट नै लागु हुने गरी १०० वटा सामुदायिक विद्यालयमा पाइलट प्रोजेक्टको रूपमा प्राविधिक एसएलसी (TSLC) सञ्चालन गर्ने नीति सरकारले लिएको छ। यही १०० वटा कोटा मध्ये जनसेवा पनि एक हो।

विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षाको लागि आवश्यक पूर्वाधार तयार भएको, विद्यालय, जन समुदाय, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक, विद्यार्थी, स्थानीय बुद्धिजीवि तथा अन्य क्षेत्रको गरी सबैको सक्रिय भूमिकाको कारणले काठमाण्डौं जिल्लामा नै एक काटा जनसेवा उ.मा.वि.लाई प्राविधिक शिक्षा सञ्चालन गर्न अनुमति पाएको हो। त्यसकारण न्यूनतम मापदण्डको अभावमा सञ्चालनमा कठिनाई हुने भएकोले जसरी अनुमति लिन सक्रिय भूमिका भयो त्यसरी नै प्राप्त भएको अवसरलाई सदुपयोग गर्न कीर्तिपुर क्षेत्रका सबै जनसमुदाय,

जनसेवामा प्राविधिक शिक्षा

बुद्धिजीवी, इन्जिनियरिङ्ग क्षेत्रका व्यक्तित्वहरू, स्थानीय संघ संस्था, विद्यालयहरू तथा नगरपालिका आदिले सबैको सहयोगको अपेक्षा गर्दछ।

प्राविधिक शिक्षाले रोजगार मात्र प्रदान नगरेर आफ्नै आवश्यकता पूर्तिको लागि पनि यथेष्ट सहयोग पुऱ्याउँदछ। स्वास्थ्य सम्बन्धि प्राविधिक शिक्षाले व्यक्तिलाई स्वयम् स्वस्थ रहन सहयोग पुऱ्याउँदछ। किसान तथा किसानका सन्ततिहरूलाई कृषि सम्बन्धि प्राविधिक शिक्षाले गुणस्तर 'ीय उत्पादनमा सहयोग पुऱ्याउँदछ। शहर तथा ग्रामिण क्षेत्रका बाल बालिकाहरूलाई इलेक्ट्रिकल र इलेक्ट्रोनिक्स तालिमबाट घरमा बसेर नै रोजगारको अवसर प्रदान गर्दछ। साथै वैदेशिक रोजगारीको लागि पनि प्रयाप्त अवसर मिल्छ। विद्युतीय सामग्रीहरूको उपयुक्त किसिमबाट प्रयोग गर्न नजान्नाले घरमा आगो लाग्ने र विद्युतको झटका लागेर मृत्यु हुनेको संख्या बढ्दै गएको पाइन्छ। त्यसकारण शीप मुलक अध्ययनले समाजमा बेरोजगारी भएर बस्न नपर्ने हुन्छ।

नेपाल सरकारले प्राविधिक एसएलसी (TSLC) को लागि कृषि, वनस्पति, सिभिल, इलेक्ट्रिकल तथा कम्प्युटर गरी ५ विषयमा अनुमति पाउन सक्ने गरी विषय छुट्याएको छ। ती ५ वटा विषयमध्ये इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग विषयमा जनसेवाले अनुमति पाएको हो। कक्षा ८ उतीर्ण विद्यार्थीहरूले विद्यालयले तोकेको समय प्रवेश, परीक्षामा योग्यताक्रमको आधारमा ४८ जनाको भर्ना रिन्छ। कक्षा ९ मा अंग्रेजी, विज्ञान, गणित र नेपाली विषय गरी पूर्णाङ्क ४०० को साधारण शिक्षा अध्ययन गर्नु पर्ने हुन्छ, भने बाँकि ६०० पूर्णाङ्क को Computer Application, Enginnering Drawing, Electrical Enginnering, Basic Electronics, Work shop Technology र भूमिअतचर्चा

क्षलकतवर्षितप्यल वलमनवप्लतवप्लअभ को ४० पूर्णाङ्कको सैद्धान्तिक र ६० पूर्णाङ्कको प्रयोगात्मक परीक्षाको हुनेछ।

माध्यमिक तहमा साधारण तथा प्राविधिक र व्यावसायिक शिक्षाको दुईवटा धार रहने गरी शिक्षा मन्त्रालयले २१ बैशाख २०६९ मा नयाँ पाठ्यक्रम संरचना स्वीकृत गरेको हो। स्वीकृत पाठ्यक्रम अनुसार २०७० सालबाट लागु हुने गरी कक्षा ९ र १० मा हालकै ८०० पूर्णाङ्क रहनेछ। अनिवार्य विषयमा ६०० पूर्णाङ्क र बाँकि २०० पूर्णाङ्क ऐच्छिक विषय रहनेछ भने कक्षा ११ र १२ मा ६५०/६५० पूर्णाङ्कको व्यवस्था गरेको छ, जसमा २५० अनिवार्य र ४०० पूर्णाङ्कको ऐच्छिक विषय लिनु पर्ने हुन्छ। २५० पूर्णाङ्कको अनिवार्य विषयमा १०० पूर्णाङ्कको अंग्रेजी विषय छ, भने ५०/५० पूर्णाङ्कको नेपाली गणित र समसामयिक अध्ययन रहने छ भने प्राविधिक शिक्षा तर्फ कक्षा ९ र १० मा १०००/१००० पूर्णाङ्कको अध्ययन गर्नु पर्ने छ भने कक्षा ११ र १२ मा पूर्णाङ्क हालसम्म निर्धारण गरिएको छैन। कक्षा १० उतीर्ण गरेपछि दुवै धारमा जान सकिने गरी पाठ्यक्रमलाई लचिलो बनाएको छ। विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमले पठन पाठनमात्र नभई मूल्याङ्कन पद्धतिलाई पनि सुधार गर्ने अपेक्षा रेको छ।

नयाँ पाठ्यक्रम अनुसार कक्षागत पूर्णाङ्क साधारण शिक्षा कक्षा ९ - ८०० कक्षा १०- ८०० कक्षा ११ - ६५० कक्षा १२ - ६५० प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा कक्षा ९ - १००० कक्षा १० - १००० कक्षा ११ निर्धारण हुन बाँकि कक्षा १२ निर्धारण हुन बाँकि

उपासकमा हुनुपर्ने गुण र आचरण

बाबुराम महर्जन

नगाउँ, की.न.पा. १६

मानिस धर्म भनेपछि नत मस्तक हुन्छ। आस्तिक स्वभाव भएका हुन्छन्। मानिस हुन पनि पहिलेका धर्म र संस्कार अंगालेको हुन्छ। सत्य धर्म कतिको अंगालेको हुन्छ। बृद्ध धर्ममा लाग्नेलाई उपासक धर्मावलम्बीको संज्ञा दिन्छ। चाहे आवरण मात्रको किन नहोस् धर्मको नामले अवसर धर्म बेचेर व्यक्ति फाईदा नीज स्वार्थमा भुल्नु आदि वस्त्रले आकर्षण गर्नु नाम मात्रको धर्म भनिन्छ।

: बुद्ध वचनमा भनेका छन् जस्तो बोल्छ उस्तै काम गर। वोलि र व्यवहार फरक गर्ने, कुरा र काम फरक नगर अहिलेका उपासक धर्मावलम्बी कुराले एउटा व्यवहारले अर्को देखाउने दाँत र चपाउने अलग अलग गर्छ। त्यस्तालाई कदापि उपासक भनिदैन। शील स्वभाव दैनिक जीवन व्यवहार कर्तव्य

कस्तो? कतिको शुद्ध छ? नदि किनाराको बकुल्ला हो कि त्यो पनि ख्याल गर्नुपर्छ। आजकल धर्मका नाममा विभिन्न थरीका आइरहने देखिन्छ। कोही नाचगान, कोही पुजापाठ होम, प्रवचन गीतको माध्यमले पनि आकर्षण गर्ने त्यस्ताको गुण अवगुण त्यस्मा कतिको सत्य निस्था व्यवहार चालचलन हेराई बुझाई आदिबाट पहिचान आवश्यकता पर्दछ। आफूले गर्नु पर्ने के कतिको पालना गरेको छ। अधि पछि बुझ्नुपर्छ, के कस्तो अवस्थाको मानिस कस्तो बानि व्यहोरा सुखी जीवन बिताउन मानो धर्ममा लागेदेखि सेवा र मेवा आदि देखा परिन्छ। धर्ममा लाग्दा कर्म वचन वाचा कतिको पालना गर्नु पर्छ? माने ज्ञानी ध्यानले गर्दा न्यानो महसुस भै न जाडो न गर्मी मतलब हुँदैन। जिउभरी लेउ लागेको हुन्छ तर पनि ध्यानबाट विमुख हुँदैन, "कर्मका लेखा मिचेन। किसी से कर्म करताद्वारा मैया पिगला" भनेभै कर्ममा लेखिराखेको कामकुरो कसैले मेट्न सक्दैन कर्मकै मुल द्वार हो, जीवनमा सुकर्म गरिराखेको भए कहिल्यै दुःख हुँदैन कु कर्म गर्ने सधैंभरि

दुःखै दुःखले सताएको हुन्छ त्यसो गरे पनि हुँदैन उसो गर पनि हुँदैन राम्रो विचार भावना कहिल्यै उब्जदैन।

शुद्ध अशुद्ध थाहा पाउन चाल्नीमा पानि छान्ने हुनुपर्छ अनि साँच्चिकै शुद्ध धर्ममा मुकुट धारी थाहा हुन्छ।

महान विचार ज्ञानी महात्माको

साना-ठुला बुढा-बुढी, केटा-केटी, काला-गोरा, अग्ला-हृत्क मतवाली-तागाधारी सबै मानिस हुनु, तर सबै मानिसमा आ-आफ्नै खालका गुण र अवगुण हुन्छ।

जन्मदाँ कोही पनि ठूलो साना भएर जन्मिदैन, सबै समान हुन्छ। समान भए पनि सबैका आफ्नै खालका आनि बानि जात थर र धर्म हुन्छ।

नराम्रो विचार भावनालाई त्याग्नु पर्छ, यहि नै महान धर्म हो। ध्वांगे धर्म गरेर कहिले पनि पार लगाउन सक्दैन

आमाको गर्भबाट मुक्त हुन सक्नु नै बुद्धले देखाएको बाटो पहिल्याउने उपासक हुनु, जन्म मरनबाट जवसम्म छुटकारा पाउन सक्दैन, तवसम्म पृथ्वीमा घुमी रहनु पर्ने हुन्छ।

लेखनमा शीर्षक

- सरवकुमार महर्जन -

गत अंकमा लेखनका महत्वपूर्ण पक्षहरु बारे चर्चा गरे र यस अंकमा लेखनका प्रक्रियाहरु बारे चर्चा गर्नेछु। लेखकका आफ (आफनो विभिन्न लेखनहरुका प्रक्रिया हुन्छन। तर पनि लेखनमा विशेष गरी केही साभ्ना प्रक्रियाहरु हुने गर्दछन्। जस्तो कुनै पनि लेखकले लेखन थाल्दा त्यसमा शीर्षक पत्ता लगाउने, लेखनको योजना बनाउने, ड्राफ्ट गर्ने, डोय्याई हेर्ने सम्पादन समेतमा ध्यान दिनु पर्दछ। यसरी कुनै पनि लेख, कथा कविता लेख्नु भन्दा अगाडि एकपटक फेरि सोचनु पर्दछ कि फेरि मिलाउने, फेरि शुरु गर्ने, फेरि आवश्यक प्रक्रिया खोज्नु पर्दछ ताकि आफनो रचनामा मिठास होस्, रमाइलोका साथै सन्देश मुलुक होस्। कुनै पनि कथामा कथाको शीर्षक हुन्छ। कुनै पनि कवितामा कविताको शीर्षक हुने गर्दछ। कुनै पनि लेख, निबन्धमा पनि शीर्षक हुने गर्दछ। या नि कि शीर्षक विना लेखनको काम अधुरो हुन सक्छ। शीर्षकले नै लेखनलाई अभि प्रस्त बनाइ दिन्छ।

त्यस्तै गरी कुनै कथा, लेख, निबन्ध र कविता लेखिसकेपछि के शीर्षक दिने भन्ने अन्यौल हुन सक्छ। पत्रकारिता क्षेत्रमा पनि एउटा समाचार लेखिसकेपछि समाचारको शीर्षक राख्न समस्या भएको हुन सक्छ। समाचारको शीर्षकले पनि पाठकको मन तानेको हुन्छ। समाचार राम्रो भएर पनि शीर्षक मिलेन भने पत्रिका विकाउनमा नै समस्या हुने गरेको छ। कुनै बेला शीर्षक दिएर विद्यार्थीहरुलाई त्यस शीर्षक बारे केही लेख्न दिनु पर्ने हुन्छ वा शीर्षक दिएर कविता लेख्नु पर्ने हुन्छ। कुनै बेला कथा पढ्न दिएर शीर्षक पत्ता लगाउनु पर्ने हुन्छ। त्यसैले लेखन क्षेत्रमा शीर्षक छनौटमा पनि कला हुनु पर्दछ। कमशा।।।

मंगलवार कीर्तिपुर नगरपालिकाले आयोजना गरेको विकास निर्माण कार्यक्रममा सहभागीहरु

भर्ना सम्बन्धी सूचना

नेपाल सरकारद्वारा प्रदान गरिने विभिन्न छात्रवृत्तिमा तपाईंका छोराछोरीलाई सहभागी मंगल उच्च माध्यमिक विद्यालयमा शैक्षिक सत्र २०७० को लागि आफ्ना छोराछोरी भर्ना गर्नुहोस्।

सामुदायिक विद्यालयमा पहिलो, e- कक्षाको माध्यमबाट अध्यापन गराइने

भर्ना - **PLAY GROUP** - कक्षा ८ सम्म

हाम्रा विशेषताहरू :

मन्टेश्वरीमा आधारित शिक्षण

शान्त र सफा सुगंध वातावरण

e- कक्षाको माध्यमद्वारा अध्यापन गराइने

राम्रो र व्यवस्थित विज्ञान प्रयोगशालाको व्यवस्था भएको

अंग्रेजी माध्यममा अध्यापन गराइने

शैक्षिक भ्रमणको व्यवस्था भएको

नृत्य, संगीत, चित्रकला एवं खेलकुदका कृयाकलापहरूको व्यवस्था भएको

प्रयोगात्मक विधिबाट व्यवहारिक ज्ञानमा जोड दिई अध्यापन गराइने

अनुभवी एवं दक्ष शिक्षकहरूद्वारा अध्यापन गराइने

पुस्तकालयको व्यवस्था भएको।

मंगल उच्च माध्यमिक विद्यालय

फोन ४३३०५४४, ४३३०५६०

ईमेल ठेगाना: mangalhss @ yahoo.com

भर्ना खुल्यो

यस शै.व.२०७० देखि नेपाल सरकार शिक्षा मन्त्रालय शिक्षा विभागद्वारा यस विद्यालयलाई दिएको स्वीकृति बमोजिम प्राविधि तथा व्यावसायिक शिक्षा इन्जिनियरिङ्ग विषय अन्तर्गत इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग कक्षा ९देखि सुरु हुने भएकोले कक्षा ९ मा भर्ना खुल्ला गरिएको छ। सिट सिमित छ।

नोट: प्रवेश परीक्षा बैशाख ३१ गते हुनेछ। भर्ना मेरिट बेसको आधारमा लिइनेछ।

जनसेवा उच्च मा.वि.

पाँगा, कीर्तिपुर -१२

सम्पर्क नं. ४३३०८८०, ४३३१९८२

थुनुवाको डायरी-६८

२०६७/१०/०१ शनिवार १०१ दिन

खानपिनले मानिसको स्वास्थ्यमा प्रभाव पार्छ भनेको साँच्चिकै रहेछ। हिजो खसीको मासु खाएको आज रातभरिमा २.४५ वजे एकचोटिमात्र पिशाव गर्नुपर्थ्यो। अरूबेला भए रातभरिमा ३ चोटि या ४ चोटि पिशाव गर्न जानुपर्थ्यो। अहिले ४.३०मा मात्र मेरो निद्रा खुल्यो। एउटा कुरा मैले महसुस गरे कि मलाई बोसो भएको मासु खान नहुने रहेछ। हिजो बोसो भएको मासु खाएर आज मेरो घाँटी खसखसायो। अलि अलि खोकी पनि लाग्यो। बाहिर गएर नित्यकर्म गरेर आएँ। कोठामा आएर एक कप कफी पिएँ। विहान विहान ताततातो कफी खानु क्या मजा आउँदो रहेछ।

६.३० बजे ग्राउण्डमा घुम्न गएँ। ७.१० मा चीनि नभएको चिया पिएँ। ओमशान्ति गएर मुरली सुनें। त्यहाँबाट कोठामा आएर डायरी लेख्न थालें। आज बाहिर मौसम खराब छ। घाम लागेको छैन। हस्तु टन् छ। त्यसैले हाँसोलाई बिसिँएर आँशुसँग सम्भौता गरेर इमरजेन्स लाईट बालेर लेखिरहेको छु। अब मैले अतितको कुरा बिसिँ वर्तमानमा रमाउन सिकिसकें। त्यसैले अहिले मलाई जेल जीवन अलि सहज भैदिएको छ।

हिजो ग्राउण्डमा घाम तापिर हेको बेला हामी तीनजना बुढाहरू नरबहादुर, पुजारी बाबा र म गफ गरिरहेका थियौं। ज्यानकेसमा जेल पर्नु भएका पुजारीबाबा सात वर्ष बसिसक्नु भएको छ। सरकारले आधा सजाय मिलाहा दिए अझ तीन वर्षमात्र बसेपुन्छ सहज रुपमा भन्यो। उहाँको कुरा सुनेर मलाई

होसला भयो। सात वर्ष बसिसकेका मानिसहरू तीन वर्षलाई साधारण मान्छन्। मलाई त हद मुद्दा हाने तीन वर्ष नत्र एक वर्ष अझ सफाई पनि पाउन सक्छु। नर बहादुर लाई लागु औषधमा १५ वर्ष कैद ५ लाख जरिवाना हानेको थियो। उहाँले ५ वर्ष जेल जीवन बिताइसक्नु भएको छ। उहाँ अहिले ७० वर्ष भैसक्नु भयो। सायद उहाँको जीवन यहि जेलमा बित्न सक्छ। मैले उहाँलाई सान्त्वना दिएर भनें, "सतरी वर्ष नाघेकाले पच्चीस प्रतिशत मात्र कैद भुक्तान गरेर पुग्छ। आउने बैशाखसम्ममा तपाईं छुट्नु हुन्छ।" मेरो कुराले उहाँको मुहारमा मुस्कान छायो।

आज १० बजे औषधी खाएर १०.३० मा खाना खान गएँ। हिजो खाना खाएर औषधी खान नपाएकोले आज अस्पताल बन्द हुनुभन्दा अगाडि नै औषधी खान गएँ। औषधी खाएर बाहिर आउँदा शिव मल्ल ठकुरी भन्ने केटासँग भेटभयो।

"अंकल हिजो १७ नं.मा मेरो पेशी भयो। मलाई साधारण तारिखमा लाईट बालेर लेखिरहेको छु। आज शनिवार भोलि जिल्ला अदालतमा तारिख लिएर जान्छु होला।" उसले भन्यो।

"ल राम्रो भयो शुभकामना छ।" मैले भनें।

शिव मल्ल ठकुरी उही केटा हो। जो म जस्तै अर्काको सहयोग गर्दा कानूनी फन्दामा परेका केटा हुन्। बौद्धमा एउटा रेष्टुराँ पार्टनर शीपमा चलाइरहेको थियो। एक दिन रेष्टुराँमा ऊ नभएको बेला त्यहाँ काम गर्ने एक जना केटाले उसको पार्टनरलाई दृष्टा हानेर भायो

। यो खबर थाहा पाएर ऊ रेष्टुराँमा गयो। बेहोस पार्टनरलाई ओम अस्पताल लगेर औषधोपचार गरिउन लयो। घाईतेले होसमा आउने बित्तिकै शिवले नै उसलाई घाइते बनाएको भनेर प्रहरीलाई बयान दियो। प्रहरीले शिवलाई गिरफ्तार गरेर ज्यान मार्ने उद्योगमा मुद्दा चलायो। अहिले बल्ल तारिखमा बाहिर जान पाउने भयो।

आज माघ १ गते नेवार कैदीहरूलाई घरका मानसिहरूले खानेकुरा लिएर भेट्न आइरहेका छन्। अहिले १२ बज्यो। मेरो भेटघाट आएन भने मेरो इज्जत जान्छ। समय बाँकी छ हेरूँ के हुन्छ। १ बजे माईकबाट मेरो नाम बोलायो। छोरा आएको होला भनेर गएको त पाँगाका महिलासमुहका अगुवाहरू आएका रहेछन्। जसमा मेनुका, चन्द्रमाया, रविना, शान्ति, विना, मन्देवी लगायतका आएका रहेछन्। उनीहरूसँग कुराकानी भयो।

"तपाईं चाँडै छुट्नु हुन्छ भन्ने हामीलाई लागेको थियो। त्यसैले घरमा फोन गरिरहन्थेँ।"

"तपाईं १७ नं.बाट छुट्नु हुन्छ भनेर प्रतिक्षा गरिरहेको थिएँ। छुटेर आएपछि घरमै भेटुला भन्ने विचार गरेको थिएँ। नछुटेपछि आज यहि भेट्न आएको।"

"जसले जे भन पनि, अदालतले जे निर्णय गरेपनि तपाईंले त्यस्तो व्यवहार गर्नु भएको छैन भन्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौं।"

"तपाईं महिलावादी नेता, महिलाहरूकै कारण जेल पर्नुपर्थो भनेर महिला विरोधी नहुनु होला। हामीले के सहयोग गर्नु पर्‍यो भन्नुस्। हामी सहयोग गर्न तयार छौं।"

"आज तपाईंको हँसिलो अनुहार र जिउडाल देखेर हामी सन्तुष्ट भयौं। पीर नलिनुस् अलि ढीलो चाँडो छुट्नु होला।"

सबैले आ-आफ्नो बनाई र खि सकेपछि मैले भनें, "मैले गर्दै नगरेको अपराधमा सजाय पाउँला भन्ने मलाई रतिभर पनि लाग्दैन। तैपनि कानूनको हातमा परेपछि कानूनी प्रक्रिया पूरा गर्नेपछि। मैले चिन्ता लिएको छैन। यो मेरो लागि ठूलो अनुभव प्राप्त भएको छ। त्यसैले मैले यो जेल जीवनलाई सहज रुपमा लिएको छु।"

सबैजनाले मेरो लागि एउटा न एउटा कोसेली लिएर आएका रहेछन्। तीन चारवटा प्लाष्टिक भोला भरिएको छ। उनीहरूले ल्याई दिएको सुगर फ्री विस्कुटसँग चिया खाएर कोठामा आएँ। एउटा मौसमको बोक्रा छिलिरहेको बेला फेरि माईकबाट मेरो नाम बोलायो। पक्कै छोरा आएको होला भनेर भोला लिएर गएको त हो रहेछ। निरज र भरत आएका रहेछन्। अहिले भर्खर पाँगाका महिला समुहका नेतृहरू आएर गएको कुरा सुनाउँदा निरज खुशी भयो।

"हो भने डैडी, अस्तित्व सुरु सुरुमा त गाउँका मानिसहरूले तपाईंले त्यस्तै गरेको होला भनेर ठानेको थियो तर जब तपाईं चीनि रोगी भनेर थाहा पाए अब कसैले विश्वास गर्दैन। सबैजना तपाईंलाई सहयोग गर्न चाहन्छन्। अब के सहयोग गर्न सक्छ?" छोरोले भन्यो।

उनीहरूसँग निकैबेर कुरा गरेर आएँ। छोरोले घरबाट मासु, अचार र चिउरा ल्याई दिएको छ। त्यही मासु र चिउरा खाएँ। साँझ पनि भातसँग खाएँ। म एकलैले खाँदा ४ छकलाई पग्छु।

साँझ ओमशान्तिमा गएँ। आज यदुनाथ भाइजीले मुरली पढ्नु भयो।

आज पनि नम्बर लाग्नुभन्दा अगाडि सुतेँ।

२०६७/१०/०२ आइतवार १६ १०२ दिन

कसैले मलाई भकभककाई दिएकोले म व्युभूँ। कसले भकभककाएको हो भनेर हेरेको त भान्साको मान्छे तातोपानी दिन आएको रहेछ। तातोपानी लिए। घडी हेरेको त ४.३० बजेको छ। एक कप कफी बनाएर पिउँदै डायरी लेख्न थालें।

हिजो पाँगा महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडका पदाधिकारी आठ जना महिलाहरूले मलाई भेट्न आएको देखेर बाहिर भेटघाटमा रहेकाहरू र स्टाफहरूले मेरो प्रशंसा गरे। यस्तो महिलावादी नेतालाई महिलाकै कारण वन्दी जीवन बिताउनु परि रहेको छ। हिजो अर्बै भए पनि छोरा आयो। मेरो इज्जत रह्यो। छोरा त समयमै आएको थियो। बाहिर लाइनमा बस्नु परेकोले अवेर भएको थियो। मलाई कसरी सहयोग गर्न सकिन्छ भनेर मेरा हितैषी साथीहरू कीर्तिपुरमा छलफल गर्दैछन्।

विहान ६ बजे फेरि एक कप कफी पिएँ। ग्राउण्डमा घुम्न गएँ। चिया खाएर ओमशान्तिमा गएँ। आज शिव मल्ल ठकुरीले ओमशान्तिमा भाइजीहरूलाई दूध र विस्कुट खुवाउनु भयो। शिव मल्ल ठकुरी उही केटो हो सुरु सुरुमा दुई तीन दिन ओमशान्तिमा आइसकेपछि स्वास्नीसँग सुत्नु हुँदैन भन्दा नआउने विचार गरिएको थियो। एकदिन उसले मलाई

भनेको थियो, "अंकल, मैले स्वास्नीसँग सुतिन भने मेरो स्वास्नी त पोइल गइ हाल्छिन नि।"

"त्यसो भनेको होइन। आफ्नो स्वास्नी वाहेक अरूसँग सुत्नु हुँदैन मात्र भनेको हो।" मैले सम्झाएको थिएँ। अनि ऊ हरेक दिन आउन थाल्यो। अहिले शिवबाबाको आशिर्वादले उसले सामान्य तारिखमा छुट्न पाएको भन्ने उसले विश्वास गर्‍यो।

आज ठिक समयमा खाना खाएर एकछिन घाम तापेर कोठामा आई उपन्यास लेखिरहेको बेला माईकबाट मेरो नाम बोलायो। को आएको होला भनेर गएको त नरहरि दाइ आउनु भएको रहेछ। उहाँलाई देखेर मेरो मन हर्षित भयो। भेटघाटस्थलमा गएँ। सञ्चो विसञ्चोको कुराकानी भयो। उहाँसँग निकै बेर कुरा गरेँ। अन्तमा उहाँले भन्नुभयो, "धेरै दिनदेखि तिमीलाई भेट्न आउने विचार थियो। मेरो खुट्टाको नशा च्यापिएर हिँडडुल गर्नु नसकेर नआएको। आज यहाँसम्म आउँदा पिउँला दुखिरहेको छ।"

दाइलाई भेटेर आएपछि हिजोको मासु र अचारसँग खाजा खाएँ। आज ४.१५ देखि पानी पर्न थालेको छ। त्यसैले कोठामै बसी उपन्यास लेखिरहेँ। ५.४५ बजे पानी पर्न रोकियो। म बाहिर गएँ। औषधी खाएर ६.१५ मा खाना खान गएँ। आज भान्सामा पनि चिकेन विरयानी खुवायो। ओमशान्ति गएँ। १८ जनवरी ब्रम्हा बाबाको अवसानको दिन योग बस्ने र भोग चढाउन सहयोग माग्यो। मैले आफूखुशी एकसय रुपैयाँ सहयोग दिएँ।

आज ९.३० बजे नम्बर लाग्यो। म सुतेँ। क्रमश .....

होटेल, रेष्टुरा तथा चियापसलमा बालश्रम शोषण अन्त्य गरौं।

सानो छ मान्छे, धेरै छ काम धेरै छ पीडा, थोरै छ दाम

न स्वस्थ छ काम, न शिक्षाको घाम न कहिले फुसंद, न कहिले आराम

सस्तोमा सस्तो, यो मान्छेको जीवन दासतामा बाँचेको, यो बालश्रम!

बाल हेल्पलाइन-नेपाल
१०९८ (दस-नौ-अठ)

१०९८ (Ten-Nine-Eight)

विशिष्ट श्रेणी सहित १००% विद्यार्थीहरू उत्तीर्ण गराउन सफल

यस पाँगा माध्यमिक विद्यालयमा शै.व.२०७०को लागि प्लेग्रुप/ नर्सरीदेखि कक्षा ९ सम्म नयाँ विद्यार्थीहरू धमाधम भर्ना लिइदैछ।

यस वर्षदेखि Hostel को पनि व्यवस्था छ।

यस वर्षदेखि e.class को पनि व्यवस्था।

प्लेग्रुपको लागि नि:शुल्क यातायातको सुविधा

प्रवेश परीक्षामा ८५% अंक प्राप्त गर्नेलाई ५०% छुट

कक्षा	प्लेग्रुप	नर्सरी	एल.के.जी.	के.जी.	१	२	३	४	५	६	७	८
संख्या	१६	१३	११	९	७	८	९	१३	१२	१०	१३	१४

फाराम वितरण : चैत्र २० गतेदेखि
प्रवेश परीक्षा : चैत्र २६ गतेदेखि
नतिजा प्रकाशन : चैत्र २७ गते देखि दैनिक
कक्षा संचालन : २०२७ बैशाख ८ गते देखि
सम्पर्क : विहान १० बजेदेखि दिउँसो ३ बजेसम्म (विदाको दिन बाहेक)

प्रिन्सिपल
पाँगा माध्यमिक विद्यालय
फो.न.४३३००६९
e-mail:info@pangaschool.edu.np

हैन त ?

-निरज

...हाम्रो पार्टिले गरेको काम देखीन्छ, तेसैले नाम पनि छ, हुँदै नभा'को पार्टिको काम र नाम कहा देखीन्छ र?

सम्पूर्ण बोर्डिङ तथा सरकारी स्कूलको पाठ्यपुस्तकहरू सर्वसुलभ तरिकाले पाउनको लागि **किपू बुक प्वाइण्ट**

कीर्तिपुर, नयाँबजार-१७, फोन ४३३१७७५

निर्वाचन क्षेत्र

काठमाडौंको १० वटा निर्वाचन क्षेत्र मध्ये १० नं. मा परेको यो कीर्तिपुर नगर अब कुन क्षेत्रमा पर्ने हो कुनै यकिन भएको छैन। नेपालको कूल जनसंख्यामध्ये एकलाख सत्र हजार जनसंख्या बराबर एकजना सभासद बनाउन सर्वोच्च अदालतले नै आदेश जारी भए पछि दलहरू अब निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण तिर ध्यान केन्द्रित भएको छ। २०४६ सालको संयुक्त जनआन्दोलनपछि प्राप्त बहुदलिय व्यवस्थाको शुरुमा यो क्षेत्र पाँच थियो जस्मा तत्कालिन नेकपा मालेका महासचिव जननेता मदन भण्डारीले अत्याधिक मत ल्याइ निर्वाचित भएको थियो।

मदन भण्डारीको असमायिक दुर्घटना भनौं या हत्यापछि यस क्षेत्रबाट नेकपा एमालेका नेता कृष्णगोपाल श्रेष्ठले उप निर्वाचनमा विजय हासिल गरेको थियो र पछिल्लो समयमा यो क्षेत्र ७ नं. निर्वाचन क्षेत्र हुन पुग्यो र उक्त क्षेत्रमा पनि कृष्णगोपाल श्रेष्ठले नै विजय हात पार को थियो। २०५४ सालमा नेकपा एमाले विधिवत विभाजनपछि यस क्षेत्रमा नेपाली काँग्रेसका नेता तीर्थराम डंगोल संसद हुन सफल भयो। २०६२/०६३ को लोकतान्त्रिक आन्दोलन सफल भएपछि यो क्षेत्र नं १० हुन पुग्यो। जस्मा नेकपा एमालेका अध्यक्ष प्रचण्डले अत्याधिक मत ल्याई विजय भएका थिए। त्यसैले अब

काठमाडौंमा फेरि ५ वटा क्षेत्र थप्ने भएको छ जस अनुसार सायद यो क्षेत्र १५ हुने भएको छ। हामी एक पछि अर्को गरी क्षेत्रमा प्रमोशन हुदैछौं अथवा हामीले जननेता मदन भण्डारी, एमालेको नेता कृष्णगोपाल श्रेष्ठ, नेपाली काँग्रेसका नेता तीर्थराम डंगोल, अन्तिममा एनेकपा माओवादीको अध्यक्ष प्रचण्डलाई पनि जिताइ पठाउँौं तर अब भने स्थानीय

ब्यंग सन्देश
अध्यक्ष कुमार महर्जन

जनताकै प्रतिनिधि चाहियो भनेर सोचन थालेको छ। कसैले त बल्ल घैटामा घाम लाग्यो भनेर भन्न थालेको छ।

अब मेरो मतदाता नामावली कुन क्षेत्रमा पर्ने हो वा मेरो वडा कुन क्षेत्रमा गाभिन हो वा मेरो नगर कुन क्षेत्रमा समावेश हुने हो वा मेरो १० नं. क्षेत्रलाई कुन कुन क्षेत्रमा लग्ने हो। त्यसको कुनै यकिन भएको छैन। एमालेले आफ्नो सभासद कसरी जितिन्छ वा नेपाली काँग्रेसले यो क्षेत्र कसरी जित्न सकिन्छ वा एमालेवादीले कसरी जित्न सकिन्छ भनेर क्षेत्रलाई टुक्रा टुक्रा पारी चिरफार गरिदैछ। सुन्नमा आएको छ अबको निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण गर्दा कीर्तिपुर नगरपालिकामा विभाजन गरी दुईटा निर्वाचन क्षेत्रमा पार्न लागेको छ। वडा नं. १,२,३,७,८ र १९ लाई सतुंगल क्षेत्रतिर र बाँकि वडालाई चाल्नाखेल तिर राख्न लागेको छ। हेरौं अब काठमाडौंमा १५ जना सभासद बन्ने भयो कति स्थानीय नेता हुन्छन् त कति ठूला नेताको नाउँमा काठमाडौंमा डाडागीरी मचाउछन् हेर्न बाकी छ।

जाँड-रक्सी

चुरोट, गाँजा तथा ड्रग्सको कुलत ग्यारेन्टी छुटाउन

स्तनको आकार बढाउन घटाउन

कुमारी अवस्थाको जस्तै यौनी टाईट गर्न

7

cm लिङ्गको लम्बाई, मोटाई बढाउने प्रकृतिक हर्बल VigRX Interantional Quality Producta

सुगर, पाइन्स तथा अल्सर चटक्कै निको पार्ने, गर्वस्था पछिको पेटको सेतो धसा मेटाउन, नयाँ केश उमान तथा कपाल झर्न रोक्ने तलहरू, शिघ्रपतन रोक्न, लिङ्ग कडा पार्ने POWRE +POWER

कीर्तिपुर फिटनेस प्वाइन्ट

फोन नं. ०१-४३३३७०१, ९८४९९८१९७६

यो विज्ञापन होइन, सत्य तथ्यमा आधारित छ।

खुल्यो ! खुल्यो !! खुल्यो !!!

अनुभवी व्यवस्थापकको साथमा Kirtipur Garden Restaurant and Cafe बाघ भैरव बोर्डिङ स्कूलसँगै खुल्यो। छिटो, मीठो, सस्तो र शान्त वातावरण बगैचामा हामीलाई सेवा गर्ने मौका दिनुहोस्। हामीकहाँ Momo, Sausage, Chowmin, Chicken Chilly, Sekuwa र १० देखि २०० जनासम्मको लागि कुनै पनि पार्टी गर्नु परेमा हामी उचित मूल्यमा सेवा गर्ने छौं ॥

Kirtipur Garden Restaurant and Cafe

नयाँबजार पाँगा रोड, कीर्तिपुर-१७

फोन नं. ९८०८३२०८५६, ९८४९५०३३४६, ९८०८२९२०२७

भर्ना सम्बन्धी जनसेवा उच्च मा.वि.को सूचना

शैक्षिक सत्र २०७० को लागि आफ्ना छोराछोरीलाई समयमै भर्ना गराई गुणस्तरीय शिक्षा लगायत नेपाल सरकार तथा विद्यालयमा स्थापित विभिन्न छात्रवृत्तिमा सहभागी बन्नुहोस्।

तपाईंका छोराछोरीका लागि निम्न सुविधाहरू उपलब्ध हुनेछन्

१. निःशुल्क पुस्तक वितरण, सबैका लागि पहुँच शिक्षा, विद्यार्थी मैत्री वातावरण
२. अंग्रेजी माध्यमबाट शिक्षा, अंग्रेजी माध्यमका थप पुस्तकहरू
३. कक्षागत जेहन्दार छात्रवृत्ति, नगद छात्रवृत्ति
४. प्राथमिक उपचार, खेलकूद, प्रशिक्षण, सेमिनार, प्रोजेक्टवर्कको व्यवस्था
५. कम्प्युटर, पुस्तकालय, क्यान्टिन, संगीत, नृत्य, गीत तथा वाद्यवादनको व्यवस्था
६. वाह्रै महिना कोचिङ कक्षाको व्यवस्था

नन्दकुमारी महर्जन

प्राचार्य

जनसेवा उच्च मा.वि.

फोन नं. ४३३०८८०